

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України “Про внесення змін до статті 16-2 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” щодо підвищення одноразової грошової допомоги”, реєстраційний № 3043а від 28.08.2020, внесений народним депутатом України Тимошенко Ю. В. та іншими.

2. Завдання законопроекту

Проектом Закону України передбачено внести зміни до статті 16-2 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” з метою зміни розмірів та запровадження обрахунку одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, отримання ними інвалідності, поранення, контузії, каліцтва, захворювання, виходячи із розміру фактичного прожиткового мінімуму для працездатних осіб за місяць загибелі (смерті) або встановлення інвалідності (замість прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року).

Зокрема, передбачено одноразову грошову допомогу призначати і виплачувати у розмірі:

500-кратного **фактичного** прожиткового мінімуму для працездатних осіб - у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста внаслідок виконання обов'язків військової служби або проходження військової служби *(замість 750-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року, - у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста внаслідок виконання обов'язків військової служби, та 500-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року, - у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста внаслідок проходження військової служби);*

250-кратного **фактичного** прожиткового мінімуму для працездатних осіб - у разі встановлення військовослужбовцю інвалідності I групи, що настала внаслідок виконання обов'язків військової служби *(замість 400-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року);*

200-кратного **фактичного** прожиткового мінімуму для працездатних осіб - у разі встановлення військовослужбовцю інвалідності II групи, що настала внаслідок виконання обов'язків військової служби *(замість 300-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року);*

Підписувач Улютін Денис Валерійович

Дійсний з 14.04.2020 14:44:24 по 14.04.2022 14:44:24

10010-19-3/28372 від 16.09.2020

150-кратного **фактичного** прожиткового мінімуму - у разі встановлення військовослужбовцю інвалідності III групи, що настала внаслідок виконання обов'язків військової служби (*замість 250-кратного прожиткового мінімуму, встановленого законом для працездатних осіб на 1 січня календарного року*).

При цьому, у інших випадках отримання військовослужбовцем (військовозобов'язаним, резервістом) інвалідності або втрати працездатності передбачено виплачувати грошову допомогу у розмірі, встановленому Кабінетом Міністрів України.

Прикінцевими положеннями законопроекту передбачено набрання чинності Законом з 1 січня 2021 року.

При цьому, пунктом 2 Прикінцевих положень законопроекту зобов'язано Кабінет Міністрів України затвердити план заходів щодо недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки та в офшорних зонах та за рахунок додаткових надходжень до державного бюджету забезпечити підвищення розмірів грошової допомоги.

Зазначений законопроект не може бути підтриманий з таких причин:

1. Реалізація законопроекту потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету на 2021 рік для виплати одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, отримання ними інвалідності, поранення, контузії, каліцтва, захворювання у збільшених розмірах.

Зокрема, прожитковий мінімум для працездатних осіб, затверджений Законом України "Про Державний бюджет України на 2020 рік", на 1 січня 2020 року становить 2102 гривень.

Фактичний розмір прожиткового мінімуму для працездатних осіб за липень 2020 року становить 5 054 гривень.

Застосування фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб для визначення розміру одноразової грошової допомоги призведе до збільшення виплати допомоги у середньому у 1,4 – 2,4 разу залежно від випадків (з розрахунку на липень 2020 року).

При цьому, обсяг додаткових витрат на реалізацію законопроекту суб'єктом права законодавчої ініціативи не обраховано.

У пояснювальній записці до законопроекту лише зазначено, що додаткові видатки у 2021 році можуть бути профінансовані за рахунок недопущення укриття податків і зборів у тіньовому секторі економіки та в офшорних зонах, що дасть можливість збільшити надходження до зведеного бюджету та фондів загальнообов'язкового державного соціального страхування у 2021 році на суму понад 500,0 млрд гривень.

2. Законопроект містить окремі неузгодженості (суперечності) з чинним законодавством та може бути соціально несправедливим по відношенню до інших пільгових категорій громадян України.

2.1. Пунктом 3 нової редакції статті 16-2 Закону України "Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей" передбачено для

визначення розміру одноразової грошової допомоги враховувати фактичний прожитковий мінімум для працездатних осіб, встановлений законом на місяць загибелі (смерті) або встановлення інвалідності.

Водночас відповідно до частини другої статті 16-2 та пунктів 7 – 9 частини другої статті 16 Закону України “Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” одноразова грошова допомога також виплачується військовослужбовцям, військовозобов’язаним або резервістам, які отримали поранення (контузії, травми або каліцтва) під час виконання ними обов’язків військової служби або служби у військовому резерві, що призвело до часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності.

Разом з тим, для цієї категорії осіб порядок застосування прожиткового мінімуму для працездатних осіб (фактичний або на 1 січня календарного року) для визначення розміру одноразової грошової допомоги у законопроекті не визначено.

2.2. Законом України від 06.12.2016 № 1774 “Про внесення змін до деяких законодавчих актів України” встановлені єдині принципи та норми соціального захисту громадян з урахуванням фінансових можливостей держави та забезпечення своєчасного і у повному обсязі фінансування уже прийнятих рішень щодо соціального захисту населення.

Згідно з цим Законом усі соціальні виплати у державі передбачено розраховувати виходячи із розміру прожиткового мінімуму, затвердженого законом на 1 січня поточного року.

Положення законопроекту є соціально несправедливими по відношенню до сімей військовослужбовців та військовослужбовців, які отримували одноразову грошову допомогу, виходячи із розміру прожиткового мінімуму, встановленого на 1 січня відповідного року, а також до інших пільгових категорій осіб, у тому числі поліцейських, яким Законом України “Про Національну поліцію” передбачено розміри одноразової грошової допомоги визначати виходячи з розміру прожиткового мінімуму, встановленого для працездатних осіб на 1 січня календарного року.

3. Відповідно до Закону України “Про державні соціальні стандарти та державні гарантії” базовим державним соціальним стандартом, на основі якого визначаються розміри основних державних соціальних гарантій, є прожитковий мінімум, який щорічно затверджується Верховною Радою України в законі про Державний бюджет України на відповідний рік.

Фактичний розмір прожиткового мінімуму відповідно до Закону України “Про прожитковий мінімум” розраховується щомісячно Міністерством соціальної політики України для спостереження за динамікою рівня життя в Україні та не застосовується для визначення розмірів державних соціальних гарантій.

Отже, встановлення розмірів одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов’язаного або резервіста,

отримання ними інвалідності у залежності від розміру фактичного прожиткового мінімуму суперечить нормам чинного законодавства.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту матиме вплив на видаткову частину державного бюджету.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

Реалізація положень законопроекту потребуватиме додаткових видатків з державного бюджету на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) військовослужбовця, військовозобов'язаного або резервіста, отримання ними інвалідності, поранення, контузії, каліцтва, захворювання у збільшених розмірах.

Слід зазначити, що Прикінцевими положеннями законопроекту передбачено набрання чинності Законом з 1 січня 2021 року.

Проте суб'єктами права законодавчої ініціативи в порушення вимог частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України не подано фінансово-економічного обґрунтування (у тому числі інформації щодо обсягу видатків та орієнтовної чисельності осіб, яким надаватимуться пільги), а також пропозицій щодо джерел покриття додаткових витрат.

За розрахунками Міністерства фінансів, додаткова потреба в коштах на реалізацію законопроекту, починаючи з 2021 року, лише для Міністерства оборони України (виходячи із фактичного розміру прожиткового мінімуму для працездатних осіб за липень 2020 року) становить 4 003,5 млн гривень.

У внесеному Кабінетом Міністрів України на розгляд Верховної Ради України проекті Державного бюджету України на 2021 рік (реєстрацій № 4000 від 14.09.2020) видатки на зазначену мету не передбачені.

Слід зазначити, що Міністерством оборони України у бюджетному запиті на 2021 рік заявлено додаткову потребу в коштах на виплату одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) чи інвалідності військовослужбовців за діючими нормами у сумі 1 660,8 млн гривень.

5. Пропозиції щодо можливостей фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Реалізація положень законопроекту не впливатиме на виконання закону про Державний бюджет України на 2020 рік і не потребує внесення змін до нього.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Положення законопроекту не узгоджуються зі статтею 27 Бюджетного кодексу України у частині надання суб'єктом права законодавчої ініціативи до законопроекту фінансово-економічних обґрунтувань та набрання ним чинності

не раніше початку бюджетного періоду, що настає за плановим, та Законом України “Про державні соціальні стандарти та державні гарантії”.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

З урахуванням необхідності фінансового забезпечення реалізації уже прийнятих рішень щодо розмірів та категорій отримувачів одноразової грошової допомоги у разі загибелі (смерті) чи інвалідності військовослужбовців, інших пілг та соціальних гарантій військовослужбовцям, що встановлені діючим законодавством, а також з метою забезпечення єдиних засад щодо порядку застосування розміру прожиткового мінімуму для визначення соціальних виплат Міністерством фінансів України законопроект не підтримується.

**Перший заступник
Міністра фінансів України**

Денис УЛЮТІН